Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 131. ДЖЕРЗІ СИТИ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 12-го ЛИПНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 12, 1956. No. 131. VOL. LXIII.

АЙЗЕНГАВЕР ПІСЛЯ ОПЕРАЦІЇ ПОТВЕРДЖУЄ СВОЮ КАНДИДАТУРУ

ПРЕЗИДЕНТ ПОЧУВАЄТЬСЯ ДУЖЕ ДОБРЕ І ЗАПОВІДАЄ АКТИВНУ Й ЕНЕРГІЙНУ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ; ДЕМОКРАТИЧНІ ПРОВІДНИКИ ВДОВОЛЕНІ ЗІ ЗДОРОВ'Я ПРЕЗИДЕНТА

Ґеттисбурґ, Па. — Сенатор Вілям Ф. Новленд повідомив на пресовій конференції, що президент Айзенгавер буде ще раз кандидувати. Президен заявив на конференції з республіканськими конґресовими провідниками, що почувається краще, як 29-го лютого, коли він повідомляв про свою згоду на поновну кандидатуру, — і що восени цього року поведе „енергійну й активну виборчу кампанію". Президент уповажнив сентора Новленда повідомити про це журналістів. Президент 29-го лютого повідомив про своє рішення на пресовій конференції, а ввечорі того ж дня повторив це на телевізійній і радійовій програмі. Журналісти спекулювали, в якій формі Президент повідомить нарід про те, що не покинув думки про поновну кандидатуру. Тепер Айзенгавер нічого не говорив про свою кандидатуру, бо свого рішення кандидувати не відкликав, тільки заявив, що братиме „енергійну участь" в виборчій кампанії. Республіканці радіють із цієї заяви Президента. Їх провідник в Палаті Репрезентантів — конґресмен Джосеф В. Мартін заявив: — „Це значить, що Республіканська партія здобуде велику перемогу в цілій країні". Президент не порушував Справи віце-президента Ричарда М. Ніксона, але особистий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив на пресовій конференції, що в цій справі важною є давніша заява Айзенгавера з 14-го березня, коли Президент був сказав, що „був би вдоволений, коли б міг кандидувати разом із Ніксоном." Ніксон пізніше повідомив, що погоджується на поновну кандидатуру, і тому цю справу вважають республіканці за вирішену. Президент сказав, що „зробить все, що буде потрібне, щоб республіканці перемогли в цьогорічних виборах". Гаґерті повідомив журналістів, що Президент може відбуде ще в Ґеттисбурґу пресову конференцію, хоч не відомо, чи буде промовляти через радіо й телевізію. — Бувший президент Ґеррі С. Труман заявив, що для нього це не є несподіванкою, бо він весь час був переконаний, що Айзенгавер буде ще раз кандидувати. Труман сказав, що Айзенгавер зробив це рішення сам, „бо ж ніхто інший не може цього вирішувати." Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон заявив, що він „вдоволений почути, що Президент почувається так добре, що може кандидувати". Стівенсон додав, що „американці в найближчому часі будуть свідками енергійних дебат про наші пекучі проблеми". Подібно висловився і другий демократичний кандидат сенатор Естес Кіфовер, а нюйоркський губернатор Аверелл Гарріман заявив, що він ніколи не сумнівався в тому, що Айзенгавер буде кандидувати. Провідник демократів в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон сказав: „Тішуся, що здоров'я Президента таке, що дозволяє йому вести важку виборчу кампанію. Це буде дійсно важка кампанія".

Президент Айзенгавер в супроводі сенатора Вільяма Ф. Новленда і сенатора Леверетта Солтонсталла виходить із свого бюра в Ґеттисбурґу після конференції з провідниками республіканської партії.

„Радарові очі" слідкуватимуть за рухами літаків

Вашинґтон. — Адміністратор Цивільного Летунства Чарлз Дж. Ловен зізнавав на Підкомісії Урядових Операцій в Палаті Репрезентантів і заявив, що за п'ять років „радарові очі" слідкуватимуть за кожним рухом цивільного і військового літака в повітрі. Уряд приготовляє в цій справі найбільшу в історії летунства програму. Конґрес ухвалив на її здійснення, на внесок уряду, 40,000,000 долярів в цьому році, а вся вона має коштувати 245 мільйонів долярів. „Здійснення цього п'ятирічного пляну, казав Ловен, приготує нас до першого ступня джетового віку. Радарові очі — це найголовніше в нашому пляні. Матимемо контролю повітря над всією територією ЗДА, і на найбільшій височині". Ці радарові очі будуть допомагати і військовому летунству. Вони вможливлять співпрацю між контролером і пілотом на віддаль 150 миль, і пілот не мусітиме подавати звітів про кожночасний стан лету свого літака.

Фльота будує атомові керовані ракети

Вашинґтон. — Адмірал Джан Е. Кларк і віцеадмірал Томас С. Кобс зізнавали на Сенатській Підкомісії Збройних Сил і заявили, що фльота впродовж „кількох років" матиме готові атомові керовані ракети, які матимуть велику вибухову силу, хоч в них буде дуже мало вибухового матеріялу. Ці ракети називатимуться „Юпітер", і їх фльота будує разом із армією, і вони будуть скорше збудовані, поки може бути збудована проти них охоронна протизброя. Ці ракети матимуть швидкість на багато разів більшу від швидкости звуку. Ті ракети, вистрілені з віддалі 200 миль від узбережжя, зможуть вцілити в майже кожний пункт в Росії.

ТВАЙНІНҐ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО СОВЄТИ НЕ ВИПЕРЕДИЛИ ЗДА В РОЗБУДОВІ ЛЕТУНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ

Вашинґтон. — Ген. Натан Ф. Твайнінґ, шеф штабу летунських збройних сил ЗДА, звітуючи Конґресові ро свою поїздку до Совєтського Союзу, заявив, що хоч і Совєти мають великі успіхи і досягнення в будуванні нових типів літаків і зокрема у підготовлюванні і вишколюванні наукових спеціялістів у ділянці аеронавтики, все ж таки, вони не випередили З'єдинених Держав Америки ні в якості ні теж у скількості новозбудованих модерних літаків. Водночас ген. Твайнінґ підкреслив, що З'єдинені Держави мусять зусильно працювати, щоб вдержати свою летунську перевагу, бо Совєти можуть добитися легко несподіваних досягнень, що змінили б відношення сил в користь Совєтського Союзу. Особливу вагу — на думку Твайнінґа — мусять присвятити ЗДА вишколюванню науковців і летунських спеціялістів. Тому теж заявив Твайнінґ, якщо б він був сенатором, то голосував би був теж за асиґнування додаткових 900,000,000 на розбудову летунства. Звітуючи про свою поїздку, ген. Твайнінґ ствердив передусім, що Товєти показали йому й іншим відвідувачам різні типи нових літаків, але в такій віддалі, що вони не могли якслід їх оглянути. Все ж таки, на підставі баченого, ген. Твайнінґ й інші летунські експерти могли ствердити, що Совєти розвинули несподівано велику скількість нових типів літаків, що науковий позем дослідників й інженерів дуже високий і що совєтські конструктори борються ще з багатьома непереможними труднощами. Загально беручи, все те, що бачили закордонні гості, в нічому не підтверджує думки про якусь вищість совєтського летунства над американським. Більшість совєтських літаків призначена для виконування оборонних а не офензивних завдань.

Республіканці виготовили 14 виборчих проблем

Вашинґтон. — Республіканські конґресові провідники на конференції з президентом Айзенгавером обговорювали 14 виборчих проблем, з якими вони виступлять під час виборчої кампанії восени цього року. Між цими проблемами буде і справа допомоги закордонним державам, яку теперішній Конґрес старається значно зменшити. Президент кілька разів закликав Конґрес, щоб не зменшував суми, призначеної урядом в висоті 4,900.000.000 долярів на допомогу закордонові, але Палата Репрезентантів зменшила ці видатки до 3,665.000.000 долярів. Вкінці погодилися представники обох Палат, щоб на допомогу закордонові видати 4,104.000.000 долярів, але й цю суму мусять ще затвердити Комісії Видатків в обох Палатах. До 14-ох виборчих проблем, які виготовили республіканці, належать такі справи: зміна висоти митних оплат, будівельна програма, збільшення поштових оплат, зміна закону про переговори під час складання умов; закон про наводнювання Аркензо, збільшення платень урядовцям, лібералізація іміґраційних законів, справа організації двопартійної комісії для оборони громадянських прав, лібералізація соціяльно забезпечення, будова електрівні на Ніяґарі, допомога закордонові, будова публічних шкільних будинків та лібералізація допомоги членам родин військовиків. Деякі з цих проєктів були вже в Конґресі цього року, але Конґрес не розв'язав їх згідно з пропозиціями уряду, і тому республіканці обіцяють предложити їх нововибраному Конґресові.

В найближчу суботу концерт Вероніки Цегельської на Союзівці

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — В найближчу суботу, 14-го липня, в рямках щотижневих культурних імпрез на цій вакаційно-відпочинковій оселі Українського Народного Союзу, виступить з власним концертом відома наша співачка, пані Вероніка Цегельська. Пані Цегельська тепер перебуває на Пластовій оселі в Іст Четгем, де керує музично-мистецьким вихованням пластової молоді. Її концерт на Союзівці в найближчу суботу буде напевно не меншою атракцією, як був її виступ на цій оселі минулого року.

На цій самій оселі минулого вівтірка дала концерт інша наша видатна співачка, пані Віра Цебенко, викликуючи велике одушевлення та захоплення серед численно зібраної вакаційної публіки з багатьох місцевостей і стейтів.

ЗДА, Еспанія і Портуґалія відбувають спільні оборонні наради

Мадрид. — У столиці Еспанії розпочались в середу 11 липня вперше в історії Еспанії, Портуґалії і З'єдинених Держав спільні військові наради тих трьох держав над проблемами оборони Іберійського півострова та спільної стратеґії на випадок найближчої світової війни. Ці наради скликано з ініціятиви Еспанії, при чому гадають, що потребу такого порозуміння підніс еспанський міністер закордонних справ Артахо під час своїх відвідин у Вашинґтоні в квітні ц. р. Знову ж американський уряд піддав суґестію Еспанії запросити на такі наради також Портуґалію. Головою американської делеґації є генерал Франсіс М. Дей, головний командант американських суходільних військ в Европі. Крім спільних нарад військовиків названих трьох країн, окремі наради переводять репрезентанти ЗДА і Еспанії, при чому головним предметом нарад є розбудова американських морських і летунських баз в Еспанії. Такі ж бази має Америка також на терені Портуґалії, яка проте належить до НАТО, коли Еспанія туди не належить, а пов'язана з НАТО лише посередньо військово-політичними союзами з Портуґалією і ЗДА.

Верховний Совєт СССР зійшовся на кількаденні наради

Москва. — Верховний Совєт СССР, який нараховує 1,331 делеґатів, зійшовся в середу 11-го липня на кількаденну сесію. Проте самі совєтські джерела зазначають, що не треба від отих нарад чекати ніяких сенсацій. Із внутрішніх справ найважнішою має стати ухвалення вищих пенсій для старших віком службовиків, що відійшли в стан спочинку та вдовиних рент. З зовнішньо - політичних справ, Верховний Совєт виступить мабуть із суто-пропаґандивними закликами „до всього світу": підтримати совєтські пропозиції щодо роззброєння (наче б ніхто, крім Совєтів, нічого в цій ділянці не робив), та прилучитись до заклику японського парляменту, щоб великі держави припинили всякі дальші пробні вибухи ядрових бомб. Як доказ, що теперішні наради Верховного Совєту не матимуть великого значення, вказується на одночасний виїзд із Москви да Англії 16-ох членів того совєтського „парляменту" з „ревізитою" англійських парляментарів, що в минулому році відвідали були СССР. Головою тієї совєтської прогулянки є Катерина Фурцева, яка з-поміж усіх совєтських жінок зробила найбільшу партійно - політичну кар'єру.

Розпочався конґрес німецької соціялістичної партії

Мюнхен. — У великій залі Дойчес Музеум розпочався у вівторок 10-го липня ц. р. в Мюнхені 7-ий післявоєнний конґрес німецької Соціял-Демократичної партії, у приявності 776 делеґатів із Західньої Німеччини і Західнього Берліну. Соціял-демократи — це друга після християнських демократів найсильніша політична партія в Західній Німеччині. Вона нараховувала під кінець минулого року 585,000 оплачуючих партійний внесок членів, а на терені Зах. Німеччини було тоді 7,096 льокальних партійних станиць. Вперше від кінця останньої війни — серед членів партійного соціялістичного конґресу панує оптимістичний настрій щодо висліду найближчих парляментарних виборів, які відбудуться в Німецькій Федеративній Республіці в 1957 році. У зв'язку з щораз більшим невдоволенням широких верств німців з закордонної політики Аденауера, яка не довела до об'єднання Німеччини, соціял-демократи виступлять у найближчих виборах з конкретною програмою іншої закордонної політики, яка, на їх думку, приєднає їм голоси більшости виборців: виступлення з НАТО й проголошення „невтральности" між Сходом і Заходом, як бази для об'єднання Німеччини. Однак соціялісти — як пишуть німецькі часописи — не хочуть замикати дверей до можливости урядової коаліції з християнськими демократами і тому шануватимуть закон про загальну військову службу, дармащо між соціялістами є сильна течія пацифістів, які є проти всякої нової німецької армії, як небезпечного зародка нової воєнної катастрофи.

Японія вибрала вищу палату парляменту

Токіо. — В неділю 8 липня ц. р. 32 мільйони японців голосували у виборах, що мали вибрати 127 нових сенаторів у вищій палаті японського парляменту Японський сенат складається з 250 членів, однак 75 не є виборними. Управнених до голосування було коло 52 мільйони виборців, так, що голосувало коло 62%. На підставі вислідів виборів ліберально-демократична партія прем'єра Гатоями матиме в Сенаті 121 мандат, соціялісти — 80, комуністи — 2. Політичне значення цих виборів було в тому, що ліберально - демократична партія і союзні з нею партії хотіли здобути дві третини всіх сенатських мандатів, щоб могти без труду перевести ревізію конституції, яка забороняє Японії втримувати збройну силу Урядовий блок має в нижчій палаті парляменту потрібну для такої ревізії більшість, але не мала її в Сенаті. У новому Сенаті знову урядові забракне 2-ох голосів до 2/3 більшости Важливим політичним моментом виборів було внесення до передвиборчої опозиційної кампанії демагогічних гасел проти американських баз в Окінаві. Соціялісти є однаково проти постійної армії, як проти американських баз

Хрущов, впившися до безтями, напастував й ображував представників чужих держав

Вашинґтон. — З поінформованих кіл повідомляють, що під час прийняття, влаштованого у Москві для ген. Твайнінґа й інших чужоземних гостей, перший секретар комуністичної партії Совєтського Союзу Нікіта Хрущов, впившися до безтями, напастував й ображував гостей. Ледве тримаючися на ногах, він підходив до американців, бритійців, французів, німців та інших і зневажливо, а то й образливо висловлювався про їхні уряди і держави, не оминаючи нікого, навіть і совєтських сателітів або т. зв. народні демократії. Відбулося це прийняття 24 червня для відзначення дня совєтського летунства. Поведінка Хрущова була така нахабна, що інші члени совєтського „колективного керівництва" мусіли обходити гостей і перепрошувати їх за образи, висловлені Хрущовим, й виправдувати його тим, що він випив забагато і що він дуже темпераментний. Більшість закордонних гостей, між ними і ген. Твайнінґ, горілки не пили. Не пив теж міністер оборони СССР Георгій Жуков.

МОСКВА ЗАКИДАЄ ЗДА ПОРУШУВАННЯ ПОВІТРЯНИХ КОРДОНІВ

Вашинґтон. — Совєтський уряд формальною нотою запротестував проти кількакратних — як твердить совєтська нота — недозволених летів американських військових літаків вглиб совєтської території. Такі лети ніби відбулися в днях 4, 5 і 9 липня ц. р. почерез Східню Німеччину і Польщу і вони досягли Калінінград (Кеніґсберґ), Кавнас (Ковно), Вильно, Берестє, Барановичі, Мінськ і Пинськ, себто литовську і білоруську територію. Совєтська нота впевняє, що американські літаки, які прилетіли з Західньої Німеччини, загнались аж до 150 миль в глибину совєтської території і що вони перебували там коло години 10 хвилин. Американські літаки буцім то летіли одинцем або вдвійку, а деякі з них були ракетні машини. Совєтська нота вдаряє при цьому у політично - пропаґандивний тон і твердить, що ці лети треба розуміти, як акти „реакційних елементів", які в „деяких державах" занепокоїлись відпруженням міжнародних відносин і змагають до погіршення їх. Нота звертає при цьому увагу, що деякі порушення совєтських летунських просторів наступило саме тоді, коли в Західній Німеччині перебував шеф штабу американського летунства ген. Натан Твайнінґ. Совєтська нота домагається покарання винуватих і скидає „всю відповідальність" за наслідки таких летів на Америку. Ту совєтську ноту передав у вівторок 10 липня ц. р. совєтський амбасадор Георгій Зарубін державному секретареві Доллесові. Речник того департаменту пояснив, що совєтську ноту негайно переклали і переслали для вияснення справи департаментові оборони. При цій нагоді виявилось, що подібну ноту Совєти передали американському урядові вже 14 травня ц. р., закинувши тоді американському летунству, що воно порушило совєтські кордони в повітрі в днях 5, 12, 15 і 18 квітня ц. р., прилетівши від сторони Аляски. Теперішня нота говорить тільки про лети від сторони Західньої Німеччини та порушування західніх частин Совєтського Союзу. Промовчання попередньої совєтської ноти однаково американськими, як і совєтськими чинниками пояснюють часописи бажанням оминути дисонансів в часі подорожі генерала Н. Ф. Твайнінґа до Москви. Покищо нема в цій справі ніяких офіційних пояснень.

Франція пропонує ввести частинно інспекцію збройних сил летунством

Об'єднані Нації. — В ході нарад на Комісії Об'єднаних Націй для справ роззброєння французький делеґат Мош зголосив проєкт, щоб прийняти частинно минулорічний плян през. Айзенгавера про контрольну інспекцію збройного стану країн з повітря і реалізувати той плян, як експеримент, на невеликих докладно окреслених просторах. Конкретно, французи пропонують, щоб завести таку контролю летунством „між двома світами" в Західній Европі, в Скандинавії, над сателітними країнами Балкану і на Середньому Сході. Французький проєкт називає теж ближче неозначену смугу в ЗДА, такої самої величини, як подібна смуга в СССР. Цей експериментальний обшир, підданий під контролю летунством, міг би бути поширений згодом, коли експеримент виявиться додатнім. Знову ж Юґославія зголосила конкретний проєкт, щоб уповноважити Підкомісію ОН для справ роззброєння (ЗДА, СССР, Канада, Франція і Англія) зійтись знову і виготовити „малий плян роззброєння".

Помер високий комісар ОН для справ втікачів, Ван Гойвен Ґедгард

Женева. — Д-р Ґ. П. Ван Гойвен, голляндець, високий комісар Об'єднаних Націй для справ втікачів, помер в Женеві у віці 55 років на атаку серця під час гри в теніс. Він був з професії журналіст та здобув собі в Голляндії велику пошану й популярність, як безстрашний борець підпілля під час нацистської окупації в Голляндії. Німці наклали були нагороду на його голову. Він був після війни послом до парляменту і займав різні високі державні становища в Голляндії, а з грудні 1950 року Генеральна Асамблея ОН вибрала його високим комісарем для справ утікачів. Його станиця в Женеві дістала в 1955 році нагороду Нобля за заслуги для миру. Американський сенатор Джеймс Істленд атакував був в червні ц. р. Ван Ґедгарда за його вступ до одної книжки і квестіонував його здібності в переведенні програми допомоги втікачам від комуністичної тиранії. Державний Департамент взяв в оборону Ван Ґедгарда, а сам він назвав закиди під його адресою „нонсенсом". З установою Високого комісара ОН для справ утікачів близько співпрацював м. ін. ЗУАДКомітет, а його голова д-р В. Ґалан підписав під час останньої своєї подорожі до Европи із д-ром Ван Ґедгардом кілька різних т. зв. контрактів для ЗУАДКомітету в Европі.

В АМЕРИЦІ

● **Деяким людям** шкодить надмірне споживання цукру, але 102-річна пані Маріон Ербе із Тарентум, Па., заявляє, що кожного тижня їсть два фунти цукерків, які додають її життьової енерґії, і вона добре почувається.

● **До мешкання Ернеста** Пратера в Парижі, Кентокі, влетів ґрім і три мінути літав понад головами мешканців, нікому не пошкодивши. Сусіди бачили полумінь в кімнаті, а присутнім здавалося, що по кімнаті літають фоєрверки.

● **В 1955 році** арґентинці з'їли стільки волового й телячого м'яса що на кожного жителя припадає 190 фунтів. В ЗДА на кожного мешканця припадає 91 фунт м'яса річно.

● **В Едмонтоні**, Алберта, Канада, винайшли спосіб, як міряти скількість товщу на хребті живих свиней. Цей винахід має велике значення для тих, що впроцують свині. Найбільше свиней годують в провінції Онтеріо, а після неї в Алберті.

● **Панна Вівіян Келлемс** із Стонінґтону, Коннектикат, організує Незалежну партію і від неї хоче кандидувати на становище сенатора. Вона мусить зібрати 11,000 підписів, щоб її партію визнали за законну. Крім неї кандидують ще чотири інші кандидати в цьому стейті.

● **В Ріо де Жанейро**, Бразилія, злодій вкрав авто федерального судді, про що повідомила вся преса. Вночі злодій повідомив телефонічно суддю, що привезе йому авто, якщо нічого не робитиме в цій справі. І так сталося.

● **В минулому** шкільному році 43,309 закордонних студентів, лікарів і науковців студіювали в ЗДА. Студентів було 36,494, лікарів — 6,033, учителів і дослідників — 732. В тому самому році 10,732 американці студіювали закордоном.

● **Канада** вивезла до Японії в попередньому фінансовому році, який закінчився 21 березня 1956, товарів на суму 108,000,000 долярів.

● **В Ню Йорку** пішло на емеритуру 40 буфетників, влаштувавши з цієї нагоди окреме прийняття. Багато з них пам'ятають ті часи, коли збанок пива коштував „нікля", і при тому можна ще було наїстися безплатно всяких закусок.

● **„Швидкий як позітроній"** казатимуть ті, які говоритимуть про швидкість. Технологічний Інститут в Масачусетс може творити атоми позітронію в позитивного й неґативного електронів. Але цей атом триває тільки одну десятимільйонову частину секунди.

В СВІТІ

● **Австрійський канцлер Рааб** і міністер закордонних справ Фіґель запросили до себе чеського амбасадора Оттокара Васека й особисто гостро запротестували проти постійного звичаю чеської прикордонної поліції стріляти до австрійських прогулянківців у прикордонній смузі. Вони постріляли недавно одну жінку, забрали на чеський бік до шпиталю і не дозволили чоловікові відвідати її. Звичайно вони схоплюють австрійців, погрожують їм, тримають по кілька годин чи навіть днів і звільняють. Австрійський уряд зажадав припинення цієї практики.

● **Понад 1,000 жидів** виповнили вщерть синаґогу в Ленінґраді в минулу п'ятницю, коли приїхали туди три американські рабіни. На бенкеті в їх честь рабіни виголосили промови мовами гебрейською, жидівською і московською. Вони від'їхали до Києва і Одеси. Після того вернуться до Москви, звідкіль поїдуть до Варшави і Праги

● **Мароккансьский султан** Мохаммед V призначив як першого губернатора Танжеру, що був досі міжнародним зневтралізованим обширом, професора Абдулляха Ґенуна,, колишнього міністра справедливости в еспанській зоні Марокка. У жовтні відбудеться міжнародна конференція, яка остаточно устійнить всі подробиці прилучення Танжеру до самостійної і об'єднаної держави Марокко.

● **В англійській палаті лордів** розпочалась дебата над прийнятим в палаті громад законопроєктом про скасування кари смерти в Англії, Палата лордів провадила такий сам закон тому 8 років і тепер знову більшість англ. лордів висловлюється за збереженням кари смерти. Англійські соціялісти погрожують, що коли палата лордів відкине тепер знову той законопроєкт, то вони розпічнуть гостру кампанію за скасування взагалі палати лордів, як анахронічної і [illegible] установи

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВАКАЦІЙНІ МІРКУВАННЯ

Ми є в самому розгарі вакаційного сезону. Правда, звичайні літні спеки ще не занадто „дались взнаки" людям по містах, бо їх ще не було, щонайменше не було їх в таких розмірах і так дошкульно, як у минулому, але ми ще тільки в половині липня і вакації ще, властиво, перед нами. Все ж таки вже тепер, на початку вакаційного сезону, насуваються деякі спостереження та міркування, що заслуговують на увагу загалу.

В першу чергу треба відмітити, як наскрізь позитивне явище, той факт, що наш загал щораз більше доцінює вагу вакаційного відпочинку і намагається його відповідно використати. Щораз більше людей намагається провести свій вільний від праці час поза містом, серед природи, яка без сумніву дає найбільші можливості як фізичного відпочинку, так і духового зрівноваження.

Друге позитивне явище — це факт, що українські батьки зокрема дбають про вакації для дітвори і молоді, хоч, очевидно, ще далеко не всі і навіть не така кількість, як це можна б сподіватись.

Інше діло, що ці спостереження базовані тільки на українських вакаційних оселях, організаційних і приватних. А вони, виходило б, не цілком міродатні до загальних тверджень. І тут саме виникає одна проблема, яка не занадто добре свідчить про нас, як спільноту.

Наші спостереження походять головно з осель молоді та загальних вакаційних осель в стейті Ню Йорку, що обслуговують у відповідній мірі теж довколишні східні стейти. І так: на Пластовій оселі в Іст Четгем перебуває не повних три сотні дітей і молоді, на оселі СУМА біля Еленвіл — згідно з нашими інформаціями — не повних дві сотні. Це поважна кількість. На загальних вакаційних оселях, оселі УНСоюзу „Союзівці" біля Кергонксону та вакаційному осередку УРСоюзу в Глен Спей і поодиноких приватних українських вакаційних приміщеннях фреквенція добра, зокрема на „Союзівці".

Проте, кожного вражає одно явище: ані між тими, що вже перебувають на вакаціях, ані між тими, що замовили собі місця, немає родин, які напевно виїжджають на вакації і яких в першу чергу можна б очікувати саме на українських оселях. Признаємось, що на це звернули нам увагу або наші читачі, або ті, що самі перебувають на українських оселях. З одної місцевости пишуть нам про одну відому діячку, яка традиційно проводить свої вакації в одному приміщенні, власник якого відомий із прокомуністичних симпатій. В іншому випадку оповідають про одного з відомих діячів, який із своїм малим синком проводить вакації в „общепонятному" середовищі, і так можна б називати цілий ряд відомих імен, яких намарно шукати б в списках вакаційників на українських оселях, але яких можна зустріти там, де говорять „дзєнь добри", або „до свиданія". Між ними є й такі, яких можна б порівняти з тим дзвоном, що людей до церкви скликає, але сам у ній ніколи не буває

Очевидно, що було б інтересно вглянути в причини такого явища. Хтось міг би подумати, що на тих чужих оселях краще, або дешевше. Куди там! Жадна з тих осель ані своїм положенням, ані своєю красою і вже в жадному разі своїми вакаційно-відпочинковими вигодами чи можливостями далеко не дорівнює не тільки „Союзівці", але й іншим українським оселям. Коли ж мова про ціну, то й тут немає суттєвих різниць, а в деяких випадках на українських оселях ті ціни ще й менші, і напевно менші, як порівняти їх з тим, що за них дістається. А втім, деякі з тих, що оббивають чужі вакаційні пороги, цілком не належать до категорії тих, в бюджеті яких доляр більше чи доляр менше грав би ролю.

Де ж тоді причина таких явищ? Очевидно, що дошукуючись тих причин можна легко замандрувати і до причин багатьох інших українських недомагань, зокрема до традиційної української байдужности, до розбіжностей між словами і ділами, і тим подібних типових прикмет української вдачі, які й є вдачею без причин.

Все ж таки цим сумним спостереженням можна протиставити багато більше відрадних, що їх дає, наприклад, хоч би фреквенція двох сотень гостей на „Союзівці". Між ними побачите одушевлених цим вакаційним набутком української спільноти людей всіх походжень, всіх наставлень і всіх суспільних прошарків. Всі вони там становлять одну велику і свідому українську родину, що є точним перекроєм і тієї великої та свідомої спільноти, яку творить Український Народний Союз. Песимістичні випадки, про які згадано, хоча є не тільки одиничними виїмками, вони все ж таки не змінюють загального і наскрізь позитивного вакаційного образу нашої спільноти, гордої із свого українського минулого та свідомої свого світлого майбутнього.

ВИМУШЕНА РЕЗОЛЮЦІЯ

Резолюція Центрального Комітету комуністичної партії Совєтського Союзу в справі т. зв. культу особи, проголошена з датою 30 червня ц. р. є документом, який заслуговує на увагу з двох оглядів. З одного боку згадана резолюція — це перша спроба теперішнього совєтського „колективного проводу" пов'язати критикований дуже оглядно у пресі „культ особи" конкретно з іменем прославлюваного досі „сонечка" і „батька народів" Іосифа Віссаріоновича Сталіна й атакувати його прилюдно і в радіо і в пресі. З другого боку, в цій резолюції Хрущов і компанія намагаються дати відповідь на вислови критики і негодування з приводу недостатнього з'ясування причин і наслідків сталінського культу, що з ними почали виступати проводи комуністичних партій й окремі комуністи на Заході.

З одного і з другого погляду цю резолюцію треба вважати вимушеною: розвиток подій, зв'язаних з кампанією „розвінчування Сталіна" чи пак десталінізації, пішов так далеко, що совєтський колективний провід мусів виступити з якоюсь деклярацією, яка б хоч у деякій мірі зацитькала розворушену, жадібну на дальші сенсації внутрішню і закордонну комуністичну опінію.

Резолюція, хоч напевно добре обдумана й обрахована щодо кожного слова, бліда і безбарвна і поза деякими новими сформулюваннями нічого нового в ній немає. Варто підкреслити, що в ній не опрокинено ні навіть не піддано в сумнів автентичности опублікованої державним департаментом ЗДА промови Хрущова проти Сталіна, що її він виголосив на 20-му з'їзді комуністичної партії Совєтського Союзу. Не пробували зрештою опрокидувати чи заперечувати цієї промови кремлівські верховоди ні в своїх офіційних ні навіть у приватних заявах, що доказує повну віродостойність опублікованого у ЗДА тексту хрущовської промови.

Коли порівняти резолюцію ЦК компартії СС з 30 червня з промовою Хрущова, то передусім кидається у вічі одна дуже характеристична „подробиця": в резолюції, проголошеній у совєтській пресі і в радіо, значить призначеній для підсовєтського населення, ніже слова нема про конкретні злочини Сталіна, про жорстоку ліквідацію ним не тільки дійсних але й уявних своїх таки однопартійних „противників", про масову депортацію цілих народів і т. ін. Згадані в резолюції тільки дуже обережно політичні „помилки" Сталіна, або — як це говориться в ній — „факти порушення соціялістичної законности і другі помилки, зв'язані з культом особи", зокрема те, що Сталін поставив себе понад критикою і що він був визнавцем „помилкової формули", що „з наближенням Совєтського Союзу до соціялізму клясова боротьба ставатиме все гострішою", формули, яка „стала основою для брутальних порушень соціялістичної законности і для масових репресій" особливо в останніх роках життя Сталіна. Цілком загально згадані теж такі „помилки" Сталіна, що до них він довів „у керівництві земельними справами, в організації підготови країни до відпору фашистівської агресії і в брутальній сваволі, що спричинила конфлікт з Югославією". Та й ці Сталінові „помилки" виправдані в резолюції всіляко, передусім приходом до влади „агента міжнародного імперіялізму" Берії і його „ворожими махінаціями", у висліді яких „потерпіли невинно багато чесних комуністів і совєтських безпартійних людей".

З другого боку в резолюції проведена дуже виразно спроба реабілітувати Сталіна навіть за зроблені ним „помилки". „Займаючи становище генерального секретаря партії на протязі багатьох років — говориться дослівно в резолюції — Сталін, разом з другими вождями боровся активно за здійснення заповітів Леніна. Він був щиро відданий справі марксизму-ленінізму і, як теоретик і добрий організатор, керував боротьбою партії проти троцькістів, правих опортуністів і буржуазних націоналістів і проти інтриг капіталістичного оточення. В цій політичній та ідеологічній боротьбі Сталін здобув великий авторитет і популярність. Але всі наші перемоги почато неправильно зв'язувати з його іменем. Успіхи, досягнені комуністичною партією і совєтською країною, запаморочили Сталінові голову. В цій атмосфері почав поступнево розвиватися культ його особи". Диктатура Сталіна оправдана в дальшому й тим, що „складне внутрішнє і міжнародне положення вимагало залізної дисципліни, все більшої чуйности і якнайсуворішої централізації керівництва".

Коротко кажучи, в резолюції ЦК компартії СС Сталін представлений великої міри провідником, прекрасним організатором і ще кращим марксисто-ленінцем, людиною, яка тільки під кінець життя почала робити помилки і непотрібно „роздула" культ своєї особи. Про садизм Сталіна-деспота, про його кровожадність і його жорстокість навіть супроти найближчих, про що так красномовно говорив Хрущов у своїй промові на 20-му з'їзді, в резолюції немає навіть натяку. Обвинувачення Сталіна в тих чи інших помилках такі стримані а то й делікатні, що совєтська людина, прочитавши резолюцію, покиває головою, мовляв, кожна людина може помилятися, помилявся і Сталін.

Зміст резолюції свідчить, що Хрущов і компанія вирішили не подавати підсовєтському населенню навіть виявленої теж частини злочинів Сталіна, щоб не підривати кореня диктатури, з якого вони виросли, і на якому вони ще тримаються. З другого боку, виправдування Сталіна, підкреслювання його заслуг в побудові комунізму в СССР („совєтський народ знав Сталіна, як людину, яка завжди діяла для оборони СССР проти ворожих інтриг і яка боролася за справу соціялізму") і стверджування, що неможливо було відсунути його від керівництва — все те призначене для заспокоєння закордонних комуністів, мовляв, так було треба для справи комунізму.

Розворушених ревеляціями Хрущова закордонних комуністів зацитькує резолюція з 30 червня не тільки обіцянками, що роблені Сталіним „помилки не повторяться в майбутньому", але й прикликування їх до марксівської „правовірности", мовляв, їхні висновки з виявлених фактів про Сталіна неправильні, незгідні з марксо-ленінськими принципами. Хоч немає вже ні Комінтерну, ні Комінформу, „марксистські партії і працююча кляса мусять втримувати і посилювати ідеологічну єдність і міжнародну братерську солідарність в боротьбі з загрозою нової війни і в боротьбі проти непопулярних сил монополії і капіталу" — погрожує московський ЦК в кінцевих уступах резолюції.

Не зважаючи на всю свою сповидну самопевність і пропагандивну забріханість, резолюція свідчить про відступ Хрущова і його колективного „руководства". Започаткувавши розвінчування Сталіна, деспота і тирана, що став символом всієї комуністичної совєтської системи, Хрущов і компанія спинилися на півдорозі і пробують спинити теж і своїх закордонних поплентачів в їхньому намаганні дійти до правди і встановити корінь і причини „дегенерації" цієї системи. Але ж викликаних злочинами і нелюдським терором Сталіна і Хрущова духів Ванка в поході не зупинити. Вони вириватимуть камінь за каменем з п'єдесталу „пролетарської диктатури" і приведуть її до неминучого кінця: народного суду і кари.

ЗДА — НАЙБІЛЬШИЙ ІМПОРТЕР СВІТУ

Банк Федеральної Резерви в Ню Йорку повідомив, що рекордово висока економічна експансія цієї країни в останніх роках спричинила те, що ЗДА стали найбільшим в світі імпортером товарів із чужих країн. Ще в 1945 році ЗДА закупили були закордоном товарів на суму 4,100.-000.000 долярів, а в 1955 році імпорт збільшився на 177 відсотків і становив суму 11,-300.000.000 долярів. Ця тенденція до збільшування імпорту триває й надалі і в перших місяцях цього року імпорт виносить 12,400.000.-000 долярів в річному відношенні.

Це збільшення імпорту свідчить про те, що ця країна з чисто експортової стається державою чисто імпортовою, якщо йде про деякі товари, важливі для росту економіки країни.

Збільшення імпорту до ЗДА має великий вплив на економіку тих держав, в яких ця країна купує товари. Ці держави, за набуті доляри, можуть купувати товари в ЗДА, і тим способом збільшувати свою економіку.

Чому ЗДА купують товари і сирівці закордоном?

Це дістається з двох причин. 1. В цій країні є велике запотребування на деякі сирівці, недостачу яких відчувається в ЗДА. 2. Внаслідок добробуту американські родини мають можливість купувати готові закордонні товари та харчі, змінивши свій давніший смак та давнішу звичку споживати тільки американські харчі. До ЗДА найбільше ввозять з закордону таких сирівців і товарів: нафти, заліза, не-залізних металів, дерева, часописного паперу і паперових товарів та харчових продуктів.

В 1949 році до цієї країни привезли були нафти за 478,-000.000 долярів, а в 1955 — за більше, як 1,000.000.000 долярів. Це значить, що протягом сімох років привіз збільшився на більше як на 100 відсотків. В цих самих роках імпорт заліза збільшився на чотири рази; привіз міді подвоївся, а ніклю та алюмінію збільшився майже втроє.

Внаслідок великого запотребування на дерево й часописний папір, імпорт цих товарів збільшився в згаданому часі на 80 відсотків. Тут треба згадати, що при збільшенні вартости імпортованої міді та гуми відограло ролю і збільшення цін на ці товари.

Імпорт харчів збільшився в роках 1949-1955 на 22 відсотки. Між харчами на першому місці стоять кава і какао. Ці роди харчів не збільшилися щодо скількости, але збільшилася їхня вартість внаслідок подорожчання цих продуктів. Між окремими імпортованими харчами на першому місці стоїть кава. Вартість привезеної кави в роках 1952-1954 збільшилася на 8 відсотків, хоч в цих роках кількість імпортованої кави зменшилася на 16 відсотків. Та коли в 1955 році подешевшала кава, тоді відношення вартости до скількости виглядало так: вартість імпортованої кави зменшилася на 9 відсотків в порівнянні з 1954 роком, але скількість збільшилася на 15 відсотків.

Починаючи від 1950 року скількість імпортованого какао зменшилася, та коли в 1954 році його ціна підскочила, то в тому ж році імпортоване какао становило 252,000.000 долярів. Коли ж в 1955 році какао подешевшало, то його вартість виносила тільки 185,000.000 дол.

Інша тенденція існує між імпортованими готовими до їжі харчами. Вартість цих харчів, імпортованих до цієї країни в роках 1949-1955, збільшилася тільки на не цілі 10 відсотків, але їх скількість збільшилася в тому самому часі на 40 відсотків.

Збільшення американського імпорту, при рівночасному великому рості власної продукції, свідчить не тільки про ріст американської економіки, але також і про те, що европейські держави та Японія вже на стільки відбудували свої господарства після війни, що можуть заспокоювати не тільки свої власні потреби, але й продавати свої сирівці та товари закордонові.

Був час, коли Західня Европа була другорядним експортером до Америки в порівнянні з Канадою та країнами Латинської Америки. Та тепер ситуація змінилася: промислові країни Західньої Европи, головним чином Франція, Західня Німеччина та Англія, вивезли до ЗДА майже третину всього збільшення американського імпорту. На другому місці стоять держави Латинської Америки, які, покищо і надалі є головним доставцем ЗДА. Імпорт із Канади до ЗДА в згаданих роках збільшився на 23 відсотки, а з азійських країн і з держав Океанії становить 15 відсотків імпортової американської експансії.

ЗДА стали найбільшим імпортером світу. Зростом своєї економіки вони причиняються до того, що зростають економіки в інших країнах вільного світу, бо теперішній світ — це одність, в якій на довшу мету не може бути країн із добробутом і країн убогих.

З повищого виходить, що немає тепер місця на жадний ізоляціонізм: політичний, господарський, чи економічний. Єдина перешкода до дійсної одности світу — це комунізм, що його вільний світ мусить перемогти.

КОНСОЛІДАЦІЙНІ ДИСКУСІЇ

Мюнхен. — Загальна політична ситуація силою самих фактів спонукує українську еміграцію призадуматися врешті справді серйозно над такою болючою і важливою справою, якою є всеукраїнська консолідація політичних сил. Дискусії на цю тему ведуться вже давно, але тепер вони доходять до стадії деякої конкретизації, якщо ще не самої консолідаційної акції, то доволі точної прецизації власних поглядів чи бажань. Очевидно, що особисті і партійно-групові позиції все ще грають поважну ролю, на нашу думку, ролю значно більшу, як можна було б очікувати з уваги на важливість і конечність упорядкування наших політично-репрезентативних відносин. З цієї причини хочемо насамперед зробити короткий огляд способу думання чи пропозицій деяких з найважливіших угруповань. При цьому слід брати до уваги, що погляд угруповань в Европі, конкретно в Мюнхені, іноді до деякої міри розходиться з поглядом подібних угруповань у ЗДА чи Канаді. Отже, говоримо про дух, який тепер існує в Західній Німеччині, що і далі є у великій мірі „диспозиційним осередком" численних українських політичних партій і організацій.

Всі середовища УНРади (8 партій) стоять на загальному становищі, що УНР і Державний Центр повинен бути основним центром, навколо якого відбудеться консолідація всіх (і навіть монархістів) українських політичних угруповань на еміграції. При цьому середовища УНРади, поза незначними вийнятками (соціялісти), не накидують іншим форму правління в майбутній Україні. „Цю справу мали б вирішити установчі збори у Києві" (Меморандум Українського Національно-Державного Союзу [УНДС] до ПАУК). УНРада далі не вимагає від жадного середовища, що вступило б до Державного Центру, відмови від своїх окремих евентуально ще існуючих зв'язків з Краєм, але УНРада не визнає із засадничих причин примату якоїсь організації у відношенні до Краю. Під цим оглядом характеристичне становище, подане партією УРДП (Багряний) в газеті „Українські Вісті" з 24 червня ц. р. Читаємо там: „... те, що існує в підпіллі (в Краю), вводити у гру ні з якого погляду не можна, ані з погляду його величини й степеня об'ємности, бо тут відсутня будь-яка можливість підрахунку, ані з погляду дійсного стану та успішности боротьби на рідних землях". І далі: „... питання політичного та економічного устрою України якнайкраще розв'яжуть ті сили, які прийдуть до голосу в процесі її визволення; то де ж причина, яка перешкодила б об'єднанню сил на спільній базі?" Про розходження іншого характеру в самій УНРаді скажемо далі, але основний погляд УНР на консолідацію такий: об'єднатись довкола Державного Центру, що його репрезентує УНР, залишити за всіма право зв'язку з Україною, але не давати нікому (ані середовищам теперішньої УНРади) примату щодо цього зв'язку, якщо такий взагалі може існувати.

Тепер становище ЗП УГВР чи ЗЧ ОУН (популярно — „двійкарі"). Це середовище дуже серйозно займається консолідаційними питаннями і на цю тему часто дискутує. Один з молодих ідеологів цього середовища (В. Маркусь) на цьогорічній делеґатській конференції ЗЧ ОУН (двійкарі) в довгому докладі доводив, що помимо багатьох недоліків УНРади, вона все ж найкраще надається як центр консолідації, з тої простої причини, що в УНР згуртувалося поважне число українських партій і там заступлені практично всі напрями: від лівих (соціялісти) через центрові (УНДС) і аж до правих ОУН(с). Крім того, Державний Центр має „певну моральну вартість континуувати інституцію екзильного уряду" (Український Самостійник, 17 червня ц. р.). По цій лінії в основному ідуть і дальші пропозиції цього середовища, хоча в дечому розходяться з поглядами цієї ж організації, висловленими ред. Ільницьким, який пропонував щось в роді сенату і парляменту, при чому УНР мала б бути сенатом, а його організація парляментом.

Ще лишається одно і то доволі рухливе і чисельне угруповання, тобто ОУН(р) (бандерівці). Хоча це середовище ще в 1948 році належало до основоположників теперішньої УНРади, воно є тепер в дуже гострій опозиції до неї, уважаючи, що при поновному вступі ОУН(р) до УНРади на паритетній засаді (кожна партія з однаковим числом голосів) не був би забезпечений цьому середовищу вплив відповідний до його чисельности. Все ж уважається, що у випадку конкретних консолідаційних переговорів це середовище не залишилося б осторонь, вже з тої простої причини, щоб не бути ізольованим. Такі передбачення кружляють у Мюнхені, де находиться фактичний духовий осередок цієї організації і де постійно перебуває і її лідер п. Степан Бандера.

Ділові переговори на цю таку важливу тему тепер в Німеччині не відбуваються з різних причин. Склалися на це і кризові моменти в самій УНРаді, до Виконавчого Органу якої стоять в опозиції дві з потенціяльно найсильніших партій, тобто ОУН(с) і Український Національно Державний Союз — УНДС: Через довгу відсутність голови ВО інж. Созонтова (УРДП), який вже понад цілий рік навіть не побував в осідку ВО, потім через недугу деяких ключових членів ВО була до деякої міри спаралізована і сама Президія УНРади, тобто найвищий діючий орган, зовсім не сходилася довгі місяці, бо її голова, інж. Бойдуник (ОУН) і його наступник проф. Гловінський (УНДС) ще минулого року уступили. До того інж. Бойдуник побував довго в ЗДА і Канаді і щойно тепер вернувся, а урядуючий голова УНДС Микола Лівицький щойно тепер виздоровлює з понад річної важкої недуги. Генеральний секретар (фактичний голова) УРДП, ред. Багряний, лежить ще далі в санаторії. Криза продовжується і УРДП тепер навіть відкликала своїх так званих „комісарів позики" УНР в ЗДА. Заповіджений на червень-липень приїзд президента д-ра Витвицького в Европу відложено і він мав би прибути до Мюнхену щойно десь в серпні. Треба отже чекати, що справжні консолідаційні переговори почнуться не скорше, як восени ц. р. Всі середовища, або їхня більшість, це знають і тепер сондують настрої в інших, намагаючись якнайбільше посилити свої власні позиції в майбутніх консолідаційних переговорах.

О.

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(29)

Володимир Янів

ДУШЕВНІ ПЕРЕЖИВАННЯ В'ЯЗНЯ В „ТЮРЕМНИХ СОНЕТАХ" І. ФРАНКА

(До питання закономірности психічних явищ)

І ці привиди дозволяють скріпити в собі віру у власну правду, дозволяють з піднесеним чолом зносити всякі образи й понижування гідности, не почуватися безпожиточним у дні безділля й нудьги, не божеволіти від спогадів і не ослабати в тузі.[48] І це є хвилина, що дозволяє Франкові перевести клясифікацію суспільности, при чому виразно підкреслює він вартість тих, які зуміли зважитися на небезпеку, коли він рівночасно сповнений погорди й ненависти до тих слабодухів, які в душі бунтуються, але які кволо погоджуються з існуючим станом, бо в них „становища, родини". Називаючи тих людей в почутті своєї вищости „машинами", Франко кидає їм визнання:

„Як я ненавиджу Вас, добрі, щирі,
Що служите неправді, підлоті, —
Чи служите у злій чи добрій вірі!
Ні, ті, що в добрій вірі служать, — ті
Ненависні мені в найбільшій мірі,
Як на рабі тім пута золоті!"[49]

Чи це не той самий настрій, який каже Кравцеву обурюватися, що для в'язнів люди на волі мають сльози співчуття, коли тим часом вони самі з непослабнутою вірою кидають свій самозапевнений визов:

„Ми прийдем ще! Ваш любий спокій збурим —
І наших віг лихі пристрітні кроки
Жінкам порвуть їх мрії, сни прибажні.
І дітям вашим дряглотілим хмурим
Запалимо серця і думи й кроки
На погини незважені й одважні!"[50]

Це почуття власної вартости дозволяє Франкові іронізувати із своїх колег: „Голубчики, українські поети",[51] які не визнають тих законів творчости, яка присвічувала Франкові. І хоч він свідомий, що його тюремним сонетам зроблять закид, мовляв, він в них проти засад естетики не вагався „грязюку бгати",[52] то проте він творить свої власні поетичні закони й норми. І може його сонети не займуть видного місця як літературні шедеври, то проте залишаться свідоцтвом незламного духа, автопортретом в'язня, записником його в'язничних дум, які вірно малюють душу вольної людини у вузьких стінах тюряги і які допомагають відкрити ті закономірності в'язничних переживань, що дозволяють нам говорити про окрему психологію в'язня. Але понад усі закономірності сильніша воля людини, і її не зломити механічними засобами, якими б вони брутальними не були. І тому навіть ланцом прикований до скали каменяр рішений із завзяттям лупати її, не зважаючи на жар ні холод, не зважаючи на сльози, ані жаль, ні біль пекучий тіла, не зважаючи, що щастя всіх прийде по наших аж кістках. Але воно прийде!

Сарсель, 15 — 19. IV. 1956.

[48] „І Войнаровський зо снігів Сибіру, —
Дід Кальнишевський, радісний, — щасливий,
Тарас Шевченко із степів заслання —
Благословлять завзяття, — запал, — віру,
І бачать успіхи й воскресні зриви
Палким, надхненним духом вщування

[49] „Як я ненавиджу Вас", 117.

[51] „Епілог", 122. Епілог писаний в чотири роки пізніше, на волі.
[52] „А рано, поки час", 103.
[50] „Притихли нам", 12. Подібно: Янів, С. й Гр., „Пісок намоклий", 40: „... вже йдем, мчимося вже шляхами — Грізні, сильні терпіння, непоборні! — Як згинем, підуть месники слідами І чин збірний розіб'є хмари чорні".

НАРАДИ В СПРАВАХ НАВЧАННЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА У ФИЛАДЕЛФІЇ

З ініціятиви і під проводом Управи філії УККА в Филаделфії відбулися тут недавно наради, присвячені спеціяльно справам українського, а радше українознавчого шкільництва на терені Филаделфії. Ініціятиву філії УККА треба привітати, бо вже найвищий час, щоб справа українознавчого шкільництва перестала бути тільки справою учительської громади та декількох фанатичних одиниць, а стала справою всієї української громади.

Крім цілоденних парохіяльних шкіл у Филаделфії, де вчать української мови щоденно по пів години та крім школи сиротинця Сестер Василіянок, де української мови не вчать, в Филаделфії є ще дві постійні суботні школи українознавства, де вчиться понад дві сотні українських дітей. Одну з них веде „Учительська Громада в Горожанському Клюбі при вул. Френкліна, а другу Українська Православна Громада при церкві св. Покрови. В першій школі, що існує вже шість років безперервно, вчиться понад 150-теро дітей у всіх клясах, а в другій, яка постала три роки тому, вчиться понад 50-теро дітей. Та це навіть і не четвертина всіх українських дітей у Филаделфії самої тільки нової іміграції. Переважаюча більшість українських дітей, як молодших так і старших не вчиться української мови взагалі — одні тому, що не мають відповідних умовин і можливостей, а другі тому, що їх батьки не дбають про те.

Коли прийняти, що на терені Филаделфії живе щонайменше коло шести тисяч душ самої тільки нової іміграції, а в тому щонайменше одна тисяча дітей і віці т. зв. народної чи початкової школи, то дві сотні дітей, а разом із тими, що в обидвох парохіяльних школах — три сотні дітей, які вчаться української мови — занадто мало, як на свідому українську політичну громаду. Коло 700 дітей, а в найгіршому випадку 600 виростає в українознавчому анальфабетизмі. Між ними є діти різних батьків — з вищою освітою, з середньою і народною. Які переважають, важко сказати, але що батьків з вищою освітою або т. зв. інтеліґентів, які не посилають дітей до школи україноінавства, ані не вчать дома рідної мови, є досить великий відсоток, це, на жаль, факт, якого не можна заперечити. От чим може похвалитися нова українська іміґрація в Америці на сьомому році свого переселення.

Ці питання і були предметом нарад, скликаних Управою філії УККА на 31 травня 1956 р.

По докладному обговоренні шкільних справ на цих нарадах, під керівництвом голови філії д-ра В. Галана, вибрано свого роду комітет для справ шкільництва, складений з дев'яти осіб. Наради доручили цьому комітетові відповідно оформитися, поцікавитися шкільними справами на терені Филаделфії та скласти й запропонувати філії УККА відповідний плян діяльности. Цей комітет у короткому часі оформився в т. зв. Відділ Шкільництва філії УККА, якого головою вибрано професора Пенсилвенійського університету д-ра Юрія Мачука, б. голову Учительської Громади в Филаделфії та б. організатора й керівника першої школи українознавства. До Управи цього Відділу ввійшли ще такі громадяни, як проф. Василь Чередарчук, Іван Лисянський, Степан Конрад, О. Грималяк, Тетяна Гаращенко, Лідія Дяченко, Петро Мечик та В. Романчук.

Відбувши кілька засідань, Відділ шкільництва намітив досить широкий плян діяльности, в якому одначе особливу увагу присвячено таким трьом справам: 1) організація суботніх українознавчих шкіл в інших дільницях міста, де є більше скупчення шкільних дітей, які могли б і повинні б учитися українознавства, 2) організації шкільного фонду, без якого неможлива дальша організація шкільництва, і 3) організації лекторату чи навіть і катедри української мови в Пенсилвенійському університеті.

Щодо шкільного фонду, то це справа настільки важна, що без неї не тільки неможлива організація інших шкільних станиць, але й сумнівне дальше існування тих шкіл, які працюють уже кілька літ. Наприклад в суботній школі Учительської Громади оплата за навчання виносить 2—3 доляри місячно за дитину. Це оплата незвичайно низька, але учителі на дуже скромну винагороду мусять ждади по два-три місяці, а часом і довше. Треба сказати, що учителі дуже жертвенно працюють і посвячуються всеціло справі українознавства, але чому громадянство думає, що учитель повинен працювати задармо — важко сказати. Ніхто не має претенсій, щоб лікар працював задармо, або нотар, чи адвокат чи якийсь інший фаховець, а от коли йде про учителя, то багатьом батькам здається, що вчитель може й повинен вчити їх дітей задармо, бо це ніби його обов'язок. Але самі вони не почувають обов'язку платити за навчання й виховання своїх дітей. Деяким просто здається, що вони ласку роблять Україні, коли посилають своїх дітей раз на тиждень до українозновчої школи.

Такі і подібні справи спонукують думати про організацію окремого рідношкільного фонду (на терені Филаделфії), складеного з дрібних датків усього українського громадянства, оскільки питання освіти й виховання є питанням не самих учителів і не самих кінець-кінцем батьків, але всього громадянства. Оплата батьків за своїх дітей, це одна справа, а датки всіх громадян мають дати можливість ставити справу українознавчого шкільництва широко й поважно. Опинившись у багатій країні, де заробити гроші досить покищо не важко, мусимо врешті відвикати від нашого „дідівського" підходу й трактування того роду справ і вчитися — власне від американців — вміти бути, якби то сказати „по-старокрайовому", „панами". Як не смішно виглядає, коли батьки, що заробляють непогані гроші, жалують два-три доляри місячно на освіту своєї дитини, витрачаючи водночас потрійно або почвірно більше на пустяки.

Отже цей фонд українознавчого шкільництва мав би дати Відділову Шкільництва УККА можливість підтримувати матеріяльно існуючі школи та організувати нові станиці там, де вони можуть бути, тобто, де є більше скупчення українських людей, яких діти не можуть користати з існуючих шкіл українознавства через віддалення та інші причини. А питання власних шкільних будинків, хоч би дуже скромних, сьогодні вже незвичайно гостре, бо організувати школи на „вулиці", чи в т. зв. „комірному" на довшу мету неможливе. Таким чином окремий шкільний фонд сьогодні вже є дуже пекучою потребою.

Що ж до створення катедри української мови в Пенсилвенійському університеті, то це повинно бути вершком амбіції української громади у Филаделфії. Це просто проблема чести й амбіцією филаделфійських українців повинно бути, щоб така кадедра постала якнайскорше. Горожанський Клюб при Френклін вулиці вже заздалегідь деклярував на цю ціль (на стипендії дл ястудентів) 500 долярів. Коли ж знайдеться більше таких установ і коли все громадянство щиро підтримає цю справу, то в пенсилвенійському університеті скоро будуть лекції української мови й літератури..

На ті теми буде ще мова не раз, коли почнеться конкретна реалізація вих плянів, а тепер ми мали на думці тільки поінформувати громадянство, що задумується, що плянується і що сказати, стоїть на порядку дня.

В. С.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Свято Весни Филаделфійської Станиці.

Пластова молодь филаделфійської станиці відсвяткувала цьогорічне Свято Весни на своїй рідній, бо від кількох тижнів филаделфійськими бизнесменами, серед яких є чимало пластунів -сеньйорів, закупленій „Веселці", що потрохи нагадує колишнім пластунам - львов'янам — підльвівську „Сагару" в брюховицьких лісах.

Мабуть сам Святий Юрій вставився за филаделфійськими пластунами, бо Господь послав їм в неділю, дня 3-го червня ц. р., вимріяну, весняно-літню погоду. Розпочали вони своє Свято як пристало на нащадків славних лицарів запорізьких, Богослуженням, підняттям американського, українського та пластових прапорів, пластовими вправами, змаганнями, тереповими і пластовими вмілостями, перетиканими густо щиросердечним, безтурботним пластовим гумором й піснями. Промовляли до них їхні виховники, а серед них завжди ще молодий, пластовий ідеолог д-р Юрко Старосольський, із славної Старої Фамілії „Лісових Чортів", що спеціяльно прибув на це Свято з Вашинґтону. Після обіду, хлопці й дівчата виструнчились в лавах просторого чотирокутника на спортовій площі „Веселки". Довкруги цього справжнього цвіту і краси України, цього вірлиного роду, зайняли місця їхні батьки та непроглядні ряди гостей, що з'їхались до „Веселки" звідусіль, щоб разом зо своїми дітьми віддати поклін Святому Юрієві. І посипались накази, команди, похвали, відзначення, звітування. Чудова й незабутня це була картина, коли н. пр. малому новакові, Лучаківському, синкові інж. В. Лучаківського, автора мисливських спогадів, друкованих на сторінках „Свободи", кошовий публічно висловлює похвалу за геройство і пластову притомність ума, що причинилось до врятування життя дорослій людині, або коли відзначувано поодинокі курені, гуртки, рої чи індувідуально поодиноких пластунів і пластунок пластовими відзначеннями, й нагородами за добре пластування і за участь у пластових змаганнях. Або, як за почином філаделфійських купців і підприємців й коштами цих же прикладних громадян передавано цінні нагороди як: шатра, полеві виряди, аптички, бібліотечки — за добре сповнений пластовий обов'язок у пристосуванні гасла „Свій до свого", за піддержування українських крамниць і підприємств на терені Филаделфії. Свято, як годиться, закінчилось пластовою Ватрою зі словом пластуна - сеньйора Юрка Старосольського та безжурною, часом до сліз веселою, програмою у виконанні поодиноких пластунок і пластунів, що її не погордилася б жадна імпреза, влаштована „дорослими". Тільки зі сумерком, що помало западав на ліс, поляни, площі й озеро „Веселки" — тужливо пронеслась — молитва до Всевишнього та пластовий гимн і пластове „на спочинок", як весь терен „Веселки" заповнювався шарудінням сотні моторів автомобілів і автобусів та гамором і піснями молодих, прикладних українських громадян і їхніх батьків та гостей, що в почутті добре сповненого обов'язку супроти Бога й України — роз'їздилися додому.

Іван Костюк.

Ню Йорк, Н. Й.

Національна Маніфестація — поклін Іванові Франкові.

З ініціятиви Г. У. ООЧСУ ще в січні 1956 р. доручено всім низовим клітинам-Відділам спільно з організаціями визвольного фронту належно відзначити 100-річчя народин та 40-ліття смерти Великого Сина українського народу — Івана Франка. На нарадах голів ООЧСУ в Нюарку, цей плян прийнято й затверджено разом із випуском відповідної Ювілейної Відзнаки — Франка, роботи графіка Як. Гніздовського. В Ню Йорку з доручення Головних Управ ООЧСУ й СУМА покликано до життя окремий Святочний Комітет, який очолив дир. М. Комарницький.. До комітету входять представники організацій визвольного фронту. Почали свою роботу окремі комісії: організаційна, господарча, імпрезова, пропаґандивно - інформаційна й т. п. Намічено вже місце й час Національної Маніфестації яка має відбутися 5-го й 5-го серпня 1956 р. на оселі СУМА — Елленвілл, Н. Й. Заздалегідь пороблено старання запросити на виступ українських та американських орєдставників наукового й політичного світу з поневоленими народами включно. Із святочними промовами виступлять ред. В. Кравців та проф. Ів. Вовчук. В програму входитимуть: Інсценізація з творів Франка (театр Шашаровського), рецитації, сольоспіви, хори, оркестра, вільноручні вправи й т. п. В пам'ять Ів. Франка на оселі СУМА буде посаджений дуб. Всі організації, а зокрема визвольного фронту, запрошено прибути з своїми прапорами. Комітет, йдучи за покликом УККА та наших наукових установ НТШ й УВАН, запросив до участи у маніфестації всі організації та українське громадянство стейтів східнього узбережжя: Ню Йорку, Ню Джерзі, Конректикат, Пенсилвенії, як також Меріленд, Массачусетс та Огайо й Мишиґен до масової участи. Всі потрібні інформації дають відділи та осередки ООЧСУ та СУМА, як також обі Гол. Управи.

В Ню Йорку таке відзначення Франківських роковин розпочало НТШ науковими конференціями в Колумбійському університеті й Домі Культури, видавництво „Книгоспілка" видає 20-томову Збірку його творів, УВАН готовиться до належної наукової конференції на осінь, а Об'єднаний Комітет — Філія УККА відзначить їх мабуть на початку 1957 р., після відзначення 1,000- років Християнської України. Відзнака Франка є вже в розпродажі в організаціях ООЧСУ й СУМА.

Слід згадати, що з рамени Українського Народного Університету в Ню Йорку, д-р Яр. Гриневич улаштував Виставку вибраних творів Ів. Франка, з портретом та англійським поясненням, що тривала понад місяць в публічній бібліотеці на 10-ій вул. біля Томпкінс Парку, яку відвідало багато чужинців. Подібні маніфестації організацій визвольного фронту плянуються влаштувати в Клівленді та Шикаґо. Як видно, українство на еміґрації завжди пам'ятає про своїх великих культурних діячів й належно відзначує їх роковини. Тому Поклін Франкові слушно заслуговує на назву Всенаціональної Маніфестації, а українство зобов'язане поклонитися духові Ів. Франка — автора „Не пора".

Д-р О. Соколишин.

Короткі Вістки

● До Ню Йорку прибули кандидатки на „міс всесвіту" з 11 держав. Звідси вони полетять до Каліфорнії, де 20-го липня відбудеться вибір „міс всесвіту" з-поміж кандидаток 40 держав.

● В Сан Хове, Каліфорнія, бавилося 2,500 юнаків і юначок. Під час танків хтось кинув на танцюристів пляшку від пива, і внаслідок цього виникла бійка всіх проти всіх. Десятки хлопців і дівчат були поранені. Поліція з трудом припинила бійку, заарештувавши 10 осіб.

● На будинку щоденника „Ля Преніза" в Буенос Айресі, Арґентина, знову поставили бронзову статую жінки зі смолоскипом у руці, яка символізує свободу преси. В „День Незалежности" Арґентини, 9-го липня, засвітили світло в її смолоскипі.

● Австрійський канцлер Юліюс Рааб вшанував американський День Незалежности спеціяльною заявою в той день в австрійському парляменті, в якій він висловив подяку Америці за поміч, уділену Австрії після останньої війни. Рааб признав що без американської економічної допомоги Австрія ніколи не змогла б здобути в такому короткому часі свій теперішній добробут.

● Західньо - німецький військовий міністер Блянк заявив, що під кінець цього року західньо - німецька армія рахуватиме 96,000 вояків, а під кінець наступного — 210,000. Він сподівається, що в цьому році стануть 3 панцерні дивізії, три змоторизовані дивізії піхоти, одна парашутна бригада й одна гірська бригада.

● Прем'єр молодої Туніської держави Габіб Бурґуіба конферував з американським амбасадором у Франції Даґласом Діллоном і просив через нього Америку — прийти з допомогою Тунісії, не спрецизувавши точно своїх бажань. У Тунісії на 3,500,-000 автохтонного населення є 400,000 безробітних, У краю постійно бракує муки і інших харчів. Американський амбасадор обіцяв ближче поцікавитись потребами Тунісії.

● На Кипрі англійські війська окружили перстенем 40-милевий обшир, на якому пошукують за полковником Георґієм Грівасом, який, як „Діґеніс", командує підпільним рухом кипрських греків. Англійська розвідка буцім-то дістала відомості, що Грівас зник із Греції і перебуває на Кипрі.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДО СТАТТІ „САНТИМЕНТ ЖИДІВ ДО УКРАЇНИ"

До статті „Сантимент жидів до України" з середи, 27-го червня ц. р. дозвольте подати деякі уточнення.

Цитованої Вами статті д-ра С. Викеля, на жаль, не читав, але думаю, що місцевості про які говорить є:

Іспас —. село на 7 км. на схід від містечка Вижниці (не Винниці);

Майдан — село коло Іспаса, мабуть автор не мав на думці з Ген. Губернії ані Майдана, ані Майданека. З Іспаса є в Ню Йорку п. Микола Шпитко, можна б попитати про ті події;

Заставне — містечко-село, на 18 км. на зах. північ від Чернівців. Всі три згадані місцевості знаходяться на Буковині.

Ф. Лукіянович

В „Свободі" з 27-го червня ц. р., в статі „Сентимент жидів до України" автор дає вияснення до статі д-ра С. Викля, друкованої 4 травня ц. р. в „Морґенжурналі". Такі вияснення очевидно конечні, дарма, що вони зовсім не переконають злобно наставленого автора. Але я хочу торкнутися тільки одного нефортунного запиту автора статі в „Свободі". Припускаю, що д-р Викель буде походженням з Буковини, бо покликається тільки на буковинські місцевості, де ніби мали проявитися серед українського населення проти-жидівські ексцеси. Села Іспас (не-Іспас-и-), Майдан дійсно недалеко Вижниці, а Заставна (про яку автор ст. у „Свободі" питає: „де вона!"), це повітове містечко в північній Буковині, а заставнецький повіт припирає до Дністра, проти заліщицького повіту. Автор статі у „Свободі" слушно замічає, що цей випадок треба би перевірити. Перед першою світ.війною й після неї я жив (до 1923 року) на Буковині в сусідньому повіті з заставнецьким, але про подібний випадок до тієї пори я ніколи не чував, а румуни, чи пізніше большевики, а відтак німці — ледве чи були б допустили до подібних виступів з чийогонебудь боку.

Лев Ясінчук

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Совєтські банкіри конферують з капіталістами

Ню Бронсвік. — Учасниками Дев'ятої Міжнародної Літньої Школи Банківництва, що відбувається цього року в Університеті Рутґерса, були разом з понад двісті західньоевропейськими й американськими банкірами і фінансістами теж і совєтські та сателітські банкіри. Їх очолював Володимир Геращенко, заступник президента державного банку СССР. В доповідях і прийняттях, влаштованих в рамцях тієї школи, брали вони активну участь разом з такими „капіталістичними акулами", як представники домів Морґана, Ротшілда та інших. Всі капіталістичні і комуністичні банкіри з великою увагою вислухали і прийняли оплесками промову Роберта Р. Бовла, асистента державного секретаря ЗДА, який перестерігав перед совєтською економічною агресією, яка має на меті змінити існуючий уклад сил у світі і закликав не легковажити совєтських досягнень в цій ділянці. Совєтські банкіри цікавилися головно проблемою організації кредиту для покупця, значить системи закуповування різних товарів на такі чи інші сплати. Геращенко — це один з найвидатніших совєтських банкових експертів і працює в совєтському державному банку вже понад 24 роки. Він говорить добре по-англійськи і побував часто за кордоном, зокрема в Англії і в ЗДА

Число захворінь на поліо значно зменшилося в цьому році

Вашингтон. — Публічний Уряд Здоров'я повідомляє, що число занедужань на поліо в першому півріччі цього року значно зменшилося в порівнянні з тим самим часом в минулому році. В 1955 р. до кінця червня було 3,706 випадків поліо, а цього року тільки 2,656. Але Уряд Здоров'я заявляє, що ще є завчасно робити висновки, який вплив на зменшення випадків занедужання на поліо мало щеплення вакциною д-ра Солка. В першій половині цього року було 1,399 занедужань на паралітичне поліо, а минулого року в тому самому часі — 1,482. В тижні, який закінчився 30-го червня, було нових захворінь 258, а минулого року — 333. Уряд Здоров'я повідомляє, що немає більшого числа занедужань на інші пошесні недуги. Та Уряд Здоров'я турбується тим, що число занедужань на дифтерію дещо збільшилося, і в перших чотирьох місяцях цього року становило 825 випадків (в 1955 році тільки 709). Те саме відноситься і до тифу, якого досі було 846 випадків, а в минулому році в тому самому часі тільки 696.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БРІДЖПОРТ, КОНН. — Т-во Українська Січ, Відд. 59, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 14 липня, в У. Н. Домі, 517 Галет вул., о год. 7:30 веч. Буде звіт урядників і контр. комісії за перший піврік та справа спільного пікніку, який відбудеться в липні, і ін. справи до полагодження. Обов'язком кожного члена є бути на піврічних зборах. — В. Венґринович, гол.; В. Сливінський, кас.; М. Галькевич, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Т-во Зап. Січ, Відд. 75, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 15 липня о год. 1. по пол. в У. Н. Домі, 4655 Мартін. Проситься всіх членів прийти, хто ще не отримав дивіденти може дістати на зборах. Довгуючих членів проситься негайно вирівняти свої залеглі вкладки на зборах або звернутися в тій справі до фін. секр. або до касієра. Адреса фін. секр. П. Рогатинський, 11742 Mitchell, Detroit 12, Mich. Тел. TW 1-9064. Адреса кас.: І. Слупецький, 5701 Appoline, Dearborn, Mich. Тел. LU 1-7611. — В. Зубар, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — 397 Відділ повідомляє своїх членів, що вплати вкладок до УНС будуть в неділю, 15 липня, від год. 12—1:30. Члени, що залягають з вкладками, мусять обов'язково їх вирівняти. Члени, які ще не забрали дивіденди, повинні прийти і забрати свої чеки. — М. Субтельний, О. Штогрин, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Б-во св. о. Николая, Від. 175, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 15 липня, о 1-ій год. по пол., в залі У. Н. Дому, 4655 Мартин вул. Проситься всіх членів прибути на час заплатити свої чл. вкладки й забрати дивіденди. Довгуючі члени повинні вирівняти свої залеглості, щоб не бути суспендованими. Кожен член повинен подбати, щоб ще в цім півроці приєднав хоч одного нового члена до Відділу. — С. Пелех, предс.; І. В. Іванчук, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Б-во св. о. Николая, Відд. 276, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15 липня, о год. 2 веч. Є важні справи і буде звіт контролерів за 6 місяців. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки. По зборах буде перекуска. — С. Іваницький, рек. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія, Відд. 288, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15 липня, зараз по Сл. Божій. Буде звіт контролі за піврік та роздача дивіденд. В справі від'їзду на Союзівку на 29 липня просимо зголошуватися на зборах або до: Д. Мушастий UN 6-8462. — М. Брус, пр.; В. Загвотський, кас.; Д. Мушастий, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ, Відд. 170, повідомляє, що збори відбудуться в п'ятницю, 20 липня, о 6 веч., на 433 Hoboken Ave. Обов'язком кожного члена прийти і вирівняти свої вкладки. — І. Грабар, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Мир", Відд. 324, повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться 14 липня о год. 7-ій веч. Присутність членів є конечна з огляду на деякі важні справи, як також з огляду на вирівняння членських внесків. Рівночасно проситься забрати чеки дивіденди. Хто в тому місяці не забере дивіденди, Т-во буде змушене віділати їх з поворотом. — А. Горохівський, предс.; М. Ґелета, кас.; І. Струк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Б-во св. Володимира, Відд. 130, відбудуться в суботу, 14-го липня, о год. 8-ій веч., в приміщенні Укр. Катол. Ветеранів при 33 Іст 7 вул. В програмі зборів: перечитання протоколу, звіт урядників, поправка статуту, перечитання кореспонденції і ін. справи. Роздаватиметься дивіденду. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. Спростування: попереднього тижня було помилково подано, що збори відбудуться 7 липня. — О. Марків, Г. Лучанко, М. Кравчук, І. Малець.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні збори Братства св. Володимира, Відділ 130, — відбудуться в суботу, 14-го липня 1956 р., о 8 год. веч., в церковній залі св. Юрія, заля ч. 5, під ч. 33 Іст 7 вул. Всіх членів, що належать до бенефіту Т-ва Зоря, проситься прийти на збори і забрати чеки, як було ухвалено на річних зборах, тому, що поштою не буде нікому розсилатися. — Н. Ковбасник, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Б-во Пр. Тройці, Відд. 320, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го липня, о год. 1:30 по пол., в Укр. Гор. Клюбі, 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівняти свої залеглості. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Т-во Над. Збруча, Відд. 280, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15 липня, о год. 2 по пол., в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакавана Ев. Присутність членів є обов'язкова. Довгуючих членів проситься платити на час свої вкладки. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Б-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14-го липня, о год. 7-ій веч., в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренс вул. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути відібрати свої дивіденди. — Т. Гренич, предс.; М. Палько, кас.; С. Лупацій, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ, Відд. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори вдбудуться в неділю, 15 липня, о год. 2-ій по пол., в залі параф., 45-47 Говп Еве., Пасейк. Проситься членів прийти та вирівняти свої місячні вкладки. — Управа.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Посмертні Згадки

СТЕФАН МИСАК, член Укр. Зап. Т-ва Дністер, Відд. 361 УНСоюзу в Ню Йорку, помер 26 червня ц. р. Покійний родився в с. Піддубці, Рава Руська, Зах. Україна, за волю якої воював в рядах Українських Стрільців, як підстаршина, Ст. Десятник, який відтак опинився в Чехословаччині, звідки вимігрував до Америки. Полишив в смутку жену Анну, брата Гарасима та сестру. Тлінні останки зложені в Перт Амбой, Н. Дж. — В. Н. П.!
Уряд Відд. 361.

СТЕПАН КАПЦЬО, довголітній член Т-ва Запорозька Січ, Відд. 155 УНСоюзу в Перт Амбой, Н. Дж., помер по довгій недузі 28-го червня 1956 р. в 66 році життя. Покійний походив зі села Раково, пов. Сянок, Галичина. До УНСоюзу вступив в 1921 р. полишив в глибокім смутку дружину Антоніну, 4 доньки і 2 синів, брата Андрея. Похорон відбувся 2-го липня з похоронного заведення при численній участі Кревних, Знайомих і Членів до Грек. Кат. Церкви Усп. Преч. Діви Марії. Тлінні останки похоронено на Грек. Кат. цвинтарі в Перт Амбой, Н. Дж. — В. Н. П.!
М. Чумер, секр.

РОЗШУКИ

Пошукує РІДНИХ І ЗНАЙОМИХ та просить писати на цю адресу:
Wolodymyr KRUSZELNYCKYJ
1440 N. Maplewood Ave.,
Chicago 22, Ill.

Пошукую Федора КУРИЛКУ з Цешина, Горішний Шлеськ. Перебував в Ню Йорку, 626 Іст 9-а вулиця. Хто знав би про нього, або сам, прошу зголоситись до:
JULIA LACHOWSKA
P. O. Box 485, Newburgh, N. Y.

Пошукую МИХАЙЛА ЗАЯЧУКА і НИКОЛУ ГОРБУЛЕВИЧА з села Стопчатова, П. П. Моя адреса:
MYCHAJLO BOJECZKO
3726 S. Paulina Street,
Chicago 9, Ill.

Пошукую ГЕЛИН ВОЛОШИН, яка приїхала з Европи в р. 1952 до Ню Йорку і перебувала в Нюарку під ч. 55 Mercer St., Newark, N. J. Хто знав би де вона тепер перебуває прошу мене повідомити за що буду дуже вдячний.
MICHAEL WITUSHYNSKY
20 Burts Lane, Woonsocket, R. I.

Галина ПЛЕТЕНИЦЬКА з дому Дика пошукує Петра ПЕТРУНІВ, був в Тиролю — та Пелипа і Марію КЛЬОФУ з Хлівиськ і п. Сенайків. Прошу ласкаво писати на адресу:
HELEN PLETENYCKY
297 Chambers Avenue
East Meadow, N. Y.

Пошукую сина Юрія ЗВАРИЧА у віці 38 літ, який пропав під Бродами. Закордонні наші часописи прошу помістити той розшук.
АНТІН ЗВАРИЧ
826 Tripoli Street,
Pittsburgh 12, Pa. USA.

Дня 1. 7. 1956 на зустрічі в Торонті мама з Америки пошукувала сина КОНСТАНТИНА БОРУХА в Канаді. — Моя адреса:
K. BORUCH
7 Lakeview Ave., Toronto, Ont., Canada

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

ТАРЗАН, ч. 3699. Сильний арґумент.

— Роззброїти і зв'язати собаку! — гукнув Міло. — Заведіть його до мого шатра... я хотів би його переслухати!

— Пане Міле, не поспішайте так, — відозвався один із вартових. — В'язень є сильний... З нього буде добрий робітник.

Міло глузував. — Можливо, що маєте рацію, хлопче... але я хотів би перед тим полагодити десяток справ! Відведіть його!